

**Одеська обласна
універсальна наукова
бібліотека ім. М. Грушевського
Відділ інформації з питань
культури, мистецтва
та зв'язків з громадськістю**

На допомогу бібліотекарям

Бібліотеки Одещини на сторінках преси

ДАЙДЖЕСТ

Випуск 3(91)

**Одеса
2025**

БІБЛІОТЕКИ Одещини на сторінках преси : дайджест / Одес. обл. універс. наук. б-ка ім. М. Грушевського ; Від. інформації з питань культури, мистецтва та зв'язків з громадськістю ; [підгот. О. Л. Попова ; комп'ют. набір, О. Л. Попова ; ред. О. М. Ласкевич ; худож. оформ. О. М. Ласкевич ; відп. за вип. О. Л. Попова]. – Одеса, 2024. –

Вип. 3(91) : [III кв. 2025 р.]. – 2025. – 8 с. – (На допомогу бібліотекарям) ; 15×21. – 40 прим. : б. ц.

Дайджест складається з двох частин.

Перша частина вміщує повнотекстові статті з досвіду роботи бібліотек м. Одеси та області у III кварталі 2025 р.,

друга – анотовані статті періодичних видань Одещини про діяльність бібліотек.

Також дайджест містить перелік видань, які були використані у випуску. Періодичність видання: щоквартально.

**І. ПОВНОТЕКСТОВІ СТАТТІ З ДОСВІДУ РОБОТИ БІБЛІОТЕК
ОДЕЩИНИ
у III кварталі 2025 р.**

Серпень

Черненко К. Петродолинська сторінка херсонської Зміївки : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулась краєзнав. лекція-есе про історію с. Зміївка Херсон. обл. та долю його мешканців] / Катерина Черненко // Чорномор. новини. – 2025. – 27 серп. – С. 3 : фот. – (Минуле і сьогодення).

Петродолинська сторінка херсонської Зміївки

В Одеській обласній універсальній науковій бібліотеці ім. М. С. Грушевського відбулася краєзнавча лекція-есе про історію села Зміївка (Херсонська область) та долю його мешканців, змушених покинути рідні місця і знайти прихисток у селі Петродолинське на Одещині.

Про історію заснування Зміївки та її традиції розповів Олексій Фенцик, учень 8-го класу Йосипівського ліцею Маяківської сільради Одеського району, який сам родом із цього села на Херсонщині. Він поділився спогадами про тихі вулиці, старі хати, мальви біля парканів та дружні стосунки між тамтешніми жителями різних національностей – українцями, шведами, німцями.

Зміївка, розташована на березі Дніпра у Бериславському районі Херсонської області, була заснована шведськими колоністами після об'єднання чотирьох сіл – Старошведське, Шлянгендорф, Мюльгаузендорф та Клестердорф. Шведські колоністи на території сучасної Херсонщини з'явилися у 1782 році.

Говорили під час лекції і про сучасний стан Зміївки: окупацію та звільнення села українськими військами. Нині цей населений непридатний для проживання, а його мешканці знайшли прихисток у Петродолинському, де ними місцева громада Німецької євангелічно-лютеранської церкви України на чолі з пастором Олександром Гроссом.

В обговоренні взяли участь голова Овідіопольської місцевої організації Національної спілки краєзнавців України Сергій Агеєнко, завідувачка відділу краєзнавчої літератури та бібліографії ООУНБ ім. М. С. Грушевського Катерина Черненко, краєзнавці Марта Ніяка та Ігор Комаровський.

Про волонтерів і гуманітарну роботу під час війни односельців повідала голова лютеранської громади с. Зміївки Ніна Кнутас. А ще вона зазначила: «Зараз ми живемо нинішнім життям, життям Зміївки Петродолинської».

«Для когось це просто село на карті Херсонщини. А для мене – це історія моєї родини, це мої спогади, це місце, де я навчився мріяти й любити Україну. І я хочу, щоб кожен, хто побуває тут, відчув те саме тепло, яке відчуваю я», – наголосив краєзнавець-початківець Олексій Фендик.

Лекція стала не лише історичним екскурсом, а й нагадуванням про важливість збереження пам'яті про рідні місця та підтримку тих, хто був змушений залишити свої домівки. Напередодні Дня Незалежності України учасники заходу побажали мешканцям Зміївки миру, відновлення рідного села та повернення додому.

*Катерина Черненко.
завідувачка відділу
краєзнавчої літератури
і бібліографії
Одеської ОУНБ
ім. М. С. Грушевського.*

Вересень

Вельможко В. Лауреати Франкової премії : [27 серп. в ценр. міськ. б-ці м. Одеси відбулось нагородження лауреатів та дипломантів муніцип. літ. конкурсу ім. І. Франка] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2025. – 4 верес. – С. 3. – (Духовність. Література. Фестиваль).

Лавреати Франкової премії

Урочисте нагородження лавреатів та дипломантів уже V муніципального літературного конкурсу ім. Івана Франка відбулося традиційно 27 серпня, у день народження видатного українця. Проходило воно в Центральній міській бібліотеці, названій на його честь. Учасників імпрези привітала очільниця управління культури департаменту міжнародного співробітництва, культури та маркетингу Одеської міської ради Людмила Крижалко.

Рішенням журі лауреатами премії в номінації «Проза» стали: I ступеня – Микола Вікнянський, керівник проєкту із внесення Одеси до списку Всесвітньої спадщини ЮНЕСКО, менеджер волонтерського центру «Гостинна хата», автор збірки «Історії підприємців Одеси XIX-XX ст.», II ступеня – Наталія Калиновська, поетеса, журналістка, науковиця, викладачка Національного університету «Львівська політехніка», упорядниця третьої колективної збірки учнівської молоді «Голос війни».

У номінації «Поезія» лавреатами названі: I ступеня – поетеса Вікторія Сердюк, переселенка з Донеччини, за збірку «Кров», II ступеня – поетеса Марина Забуранна, викладачка української мови та літератури в Одеському фаховому коледжі комп'ютерних технологій, засновниця та головна редакторка південноукраїнського літературно-мистецького альманаху «Камертон», за збірку «З кишені між ребер».

У номінації «Журналістика» премію I ступеня присуджено завідувачці відділу газети «Чорноморські новини» Ользі Філіпповій за цикл статей «Україна у війні», II ступеня – редакторові газети «Вечірня Одеса» Олегу Суслову за підготовку матеріалів під рубрикою «Хроніка війни».

У номінації «Популяризація творчості Івана Франка» лауреатами стали: I ступеня – Віолетта Чернієнко, старша наукова співробітниця Львівського національного літературно-меморіального музею Івана Франка за наукову та екскурсійну діяльність, II ступеня – Валентина Мелешко, методистка Одеської академії неперервної освіти, за організацію літературної присвяти «Незламному від нескорених», метою якої є вшанування пам'яті та спадщини Івана Франка.

*Василь Вельможко,
лауреат I муніципального конкурсу
ім. Івана Франка.*

Забіянов Є. Наука в умовах війни : вийшов 38-й випуск історичного альманаху : [в Музеї укр. кн. Одес. обл. універс. наук. б-ки ім. М. Грушевського відбулась презентація іст. альманаху «Південний Захід. Одесика» / Євген Забіянов ; фот. Катерини Галенко // Веч. Одеса. – 2025. – 11 верес. – С. 2 : фот. – (Презентація).

Наука в умовах війни: вийшов 38-й випуск історичного альманаху

Вересень подарував Одесі визначну культурну подію: 8 вересня 2025 року в Музеї української книги Одеської обласної універсальної наукової бібліотеки ім. М. Грушевського відбулась презентація 38-го випуску історико-краєзнавчого наукового альманаху «Південний Захід. Одесика».

Це видання, яке вже стало справжньою скарбницею знань про історію та культуру півдня України, незабаром поповнить фонди багатьох бібліотек та культурних установ міста, стане доступним для широкого кола читачів.

На початку презентації головний редактор видання, доктор історичних наук, професор Віктор Савченко, розповів про ексклюзивну самобутність цього випуску, підкреслюючи його тематичну різноманітність та багатогранність. Він акцентував увагу на матеріалах, присвячених російсько-українській війні, що є особливо актуальними для сьогодення. Так, альманах містить статтю Артема Филипенка про відродження Військово-Морських Сил Збройних Сил України після анексії Криму, а також зворушливі спогади добровольця Сергія Шевченка під назвою «Сніданок в Ірпені». Крім того, він розповів про дослідження, присвячені подіям Другої світової війни. У статті В. Савченка, І. Сапожнікова та І. Поляруша «Тиждень перед тим... та тиждень після» детально описані бої під Одесою у квітні 1944 року. Професор Савченко представив й інші розділи видання.

Виступ мецената видання, Почесного громадянина міста Одеси та Одеської області Сергія Гриневецького став справжньою кульмінацією заходу. Він наголосив, що цей випуск «Одесики» є особливим, оскільки якнайкраще відображає дух часу, в якому живемо. Сергій Гриневецький відзначив, що видання поповнилося як новими

іменами, так і досвідченими науковцями – потужними «старожилами», які повернулися після тривалої перерви.

Особливу увагу він звернув на нових авторів. Серед них – Надія Гук, Катерина Дмитренко та Віктор Дробний. Їхні матеріали розкривають унікальні локальні дослідження, що є надзвичайно цінним для розвитку краєзнавства. Також до колективу долучилася Людмила Вовчук, доцентка кафедри міжнародних відносин Чорноморського національного університету ім. Петра Могили.

Сергій Гриневецький детально зупинився на новій рубриці «Одеса дипломатична». Він підкреслив, що в умовах повномасштабної війни Одеса перетворилася на важливий центр міжнародної комунікації, де після Києва зосереджена найбільша кількість дипломатичних установ. «У час, коли безпека, довіра та підтримка набули життєвої ваги, їхня роль стала незамінною», – сказав він, зазначивши, що дипломатичні представництва допомагають в організації гуманітарної допомоги, евакуації іноземних громадян та підтримці освітніх і культурних закладів. Вони є містком, що поєднує Україну зі світом.

На завершення свого виступу Сергій Гриневецький наголосив, що Одеса, попри всі виклики, залишається міжнародним хабом, де дипломатія, партнерство і довіра стануть реальною силою в боротьбі за мир. Він підсумував: «Війна – не лише поле бою, а й виклик для кожної сфери суспільного життя, зокрема науки, яка в умовах сучасності стала символом надії й відповідальності. Наші науковці працюють не в тиші кабінетів, а поруч із реальністю фронту. І саме завдяки нашій праці ми не лише захищаємо сьогодні, а й закладаємо фундамент майбутнього – сильного, сучасного й незалежного».

Євген Забіянов

II. ПЕРІОДИЧНІ ВИДАННЯ ОДЕЩИНИ ПРО ДІЯЛЬНІСТЬ БІБЛІОТЕК у III кварталі 2025 р.

Липень

Кракалія Р. Водоспад захоплення та щирости : [з нагоди ювілею худож. Лариси Дем'янишиної в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбувся її твор. вечір] / Роман Кракалія // Чорномор. новини. – 2025. – 24 лип. – С. 3 : фот. – (Мистецтво. Імена. Визнання).

Серпень

Запрошення на родинне свято : [на родинне свято «Живий код України – кобзарсько-лірницьке мистецтво» запрошує Одес. нац. наук. б-ка] // Веч. Одеса. – 2025. – 21 серп. – С. 1 : фот. – (24 серпня – День незалежності України).

Родинне свято під звуки кобзи : [Одес. нац. наук б-ка запрошує на родинне свято «Живий код України – кобзарсько-лірницьке мистецтво», присвяч. Дню Незалежності України] // Чорномор. новини. – 2025. – 21 серп. – С. 1 : фот. – (Анонси).

Черненко К. Петродолинська сторінка херсонської Зміївки : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулась краєзнав. лекція-есе про історію с. Зміївка Херсон. обл. та долю його мешканців] / Катерина Черненко // Чорномор. новини. – 2025. – 27 серп. – С. 3 : фот. – (Минуле і сьогодення).

Воронков В. Мова, як шлях до себе, до національної ідентичності : [у чит. залі Одес. нац. наук. б-ки відбулось урочисте засідання з нагоди другої річниці створення мовно-літ. клубу «Дивослово»] / В'ячеслав Воронков // Чорномор. новини. – 2025. – 1 трав. – С. 1, 3 : фот. – («О, слово рідне!...»).

Вересень

Вельможко В. Лауреати Франкової премії : [27 серп в ценр. міськ. б-ці м. Одеси відбулось нагородження лауреатів та дипломантів муніцип. літ. конкурсу ім. І. Франка] / Василь Вельможко // Чорномор. новини. – 2025. – 4 верес. – С. 3. – (Духовність. Література. Фестиваль).

Відкрита розмова з Василем Шклярем : [Одес. нац. наук. б-ка і факультет історії та філософії ОНУ ім. І. І. Мечникова запрошують на творчу зустріч з письменником В. Шклярем] // Чорномор. новини. – 2025. – 25 верес. – С. 4. – (Проект. Інформація. Свобода).

Дідух С. Прилиманська бібліотека – осередок знань, культури і духовності громади : [чим живе і як працює сільська б-ка Прилиманського] / Світлана Дідух // Сучас. Авангард. – 2025. – 29 верес. – С. 4 : фот. – (30 вересня – Всеукраїнський день бібліотек).

Забіянов Є. Наука в умовах війни : вийшов 38-й випуск історичного альманаху : [в Музеї укр. кн. Одес. обл. універс. наук. б-ки ім. М. Грушевського відбулась презентація іст. альманаху «Південний Захід. Одесика»] / Євген Забіянов ; фот. Катерини Галенко // Веч. Одеса. – 2025. – 11 верес. – С. 2 : фот. – (Презентація).

Котова М. «Людина з кіноапаратом» : в Одесі презентували унікальне видання : [в Одес. нац. наук. б-ці презентували кн.-альб. «Людина з кіноапаратом : одеські місця кінозйомок»] / Марія Котова // Одес. життя. – 2025. – 10 верес. – С. 3 : фот. – (Подія тижня).

Черненко К. Слобідка – душа Одеси : [в Одес. обл. універс. наук. б-ці ім. М. Грушевського відбулась презентація кн. Олега Таранішина «Слобідка мого життя. Славетна історія одеського мікрорайону»] / Катерина Черненко // Веч. Одеса. – 2025. – 11 верес. – С. 5 : фот. – (Презентація).

Ясіна Ю. Воїстину: книга – це корабель, а письменник і читач – мандрівники : [в Одес. нац. наук. б-ці пройшов літ. фест. Fort, який приніс вихор літ. відкриттів] / Юлія Ясіна // Чорномор. новини. – 2025. – 4 верес. – С. 3. – (Духовність. Література. Фестиваль).

ВИДАННЯ, ЩО БУЛИ ВИКОРИСТАНІ У ВИПУСКУ

м. Одеса

Вечірня Одеса
Чорноморські новини
Одеське життя

Райони області

Сучасний Авангард

